

Macedonian

ЗАШТИТА НА ВАШИОТ ДОМ ОД ПОЖАР

1

Чести причини за пожар во куќите

Шпоретите се чести причини за пожар

Проверете дали копчињата се во исправна состојба

CFA е повикана на повеќе од 1000 пожари на куќи секоја година.

Повеќето несреќи од пожари се случуваат во куќи, меѓутоа вистинската трагедија е што истите може да се избегнат.

Момент на одвлечено внимание во кујната, неисправен електричен апарат или алишта што се сушат оставени премногу блиску до греалка може да има катастрофални последици, предизвикувајќи поголеми структурни оштетувања или повредување на членовите на семејството.

За среќа има неколку едноставни работи кои можете да ги превземете за да го заштитите своето семејство од опасностите од пожар. Проверка на опасните точки во куќата, исправен детектор за чад и подготовка на план за евакуација од домот ќе помогне да се избегнат катастрофалните последици од можен пожар.

Повеќето пожари настануваат во кујната

- Шпоретите се најчеста причина за пожар.
- Никогаш не оставајте ја храната што се готви без надзор.
- Шпоретите треба да се чистат од масти и наслагите од маснотиите.
- Држете ги шпоретот и тостерот подалеку од крпите и пердињата.
- Носете облека со тесни ракави кога готвите.

Дефектните жици се опасни

- Проверете дали бушоните се исправни. Жиците не треба да бидат изложени и секогаш треба да бидат изолирани.
- Поправките треба да се вршат од страна на регистриран електричар. Не обидувајте се да поправате самите.
- Никогаш не ги оптоварувајте штекерите. Повеќекратните продолжни кабли може да ги преоптоварат штекерите.
- Не ставајте ги продолжните кабли под тепихот или мебелот.
- Поставете сигурносни прекинувачи. Тие ја исклучуваат струјата од главната табла во моментот ако се открие краток спој. Појдете на интернет страната на Energy Safe Victoria www.esv.vic.gov.au за повеќе информации.

1

Чести причини за пожар во куќите

Поставете решетка пред отворено огниште

Не сушете алишта премногу блиску до оган или греалка

Електрични апарати

- Апаратите треба да се користат во согласност со упатствата од производителите.
- Проверете дали електричните апарати се исправни. Тие треба да бидат одржувани и проверувани од страна на овластен електричар, особено апаратите купени на старо.
- Оштетените утикачи и кабли треба да бидат заменети од страна на овластен електричар.
- Исклучувајте ги апаратите од струја кога не ги користите.
- Ако настане пожар, веднаш исклучете ја струјата од главните осигурувачи ако тоа е безбедно да се стори.

Електрични ќебиња

- Никогаш не го оставајте електричното ќебе да биде вклучено цела ноќ или во денот – вклучете го 30 минути пред да си легнете.
- Електричните ќебиња треба да се чуваат според упатствата на производителот.
- Не ставајте тешки предмети на електричното ќебе кога е вклучено. Под ова се подразбираат и домашните миленици.
- Немојте да спиеете со вклучено електрично ќебе.

Пушење в кревет

- Никогаш не пушете в кревет.
- Жарот може да се разгори и претвори во пламен додека спиеете.
- Проверете дали опушоците се изгаснати пред да ги фрлите.

Машини за сушење алишта

- Чистете го филтерот после секое користење.
- Оставете ја машината за сушење да ја заврши програмата и се излади.

Греење

- Исклучете го греењето кога си легнувате.
- Не оставајте алишта премногу блиску до греалките.
- Греалките треба да бидат професионално инсталирани и одржувани.
- Проверете дали подовите и сидовите се прописно изолирани од изворите на топлина и греалките се на доволно растојание од запалливи материјали.
- Внимавајте каде ги ставате преносните греалки.
- Поставете решетка пред отворено огниште.
- Никогаш не дозволувајте огнот да гори откако ќе си легнете или ја напуштите куќата. Пепелот треба да се излади пред да го фрлите.
- Никогаш не оставајте ги децата без надзор пред отворени огништа или греалки.

Свеќи и изгорувачи на масло

- Свеќите треба да се чуваат подалеку од пердињата и другите запалливи материјали.
- Користете површини кои не се запалливи.
- Користете вода и масло во садовите за изгорување.

Чистете го филтерот на машината за сушење

2

учете ги децата да бидат внимателни околу оган

Чувајте ги кибритите подалеку од децата

Учете ги децата да ги дадат кибритите на возрасен

- Една на секои четири несреќи случени на деца се изгоретини.
- Чувајте ги кибритите, запалките и свеќите подалеку од малите деца.
- Користете запалки безбедни за деца.
- Учете ги малите деца да ги даваат кибритите и запалките на возрасните.
- Учете ги поголемите деца дека кибритите може да се користат само во присуство на возрасен.
- Научете ги децата да повикаат 000 во итни случаи.
- Учете ги децата како да избегаат од куќата во случај на пожар.
- Изведувајте редовни вежби на евакуација од куќата со децата, за да знаат каде треба да се сретнете надвор од куќата.
- Покажете им на децата како треба да излезат од куќата, ниско наведнати, ако има чад во куќата.*
- Учете ги децата да запрат, да легнат и да се валкаат на подот ако се запалат.*

* Погледнете ги Правилата за преживување во случај на пожар – страница 10

Вежбајте начини на излегување од куќата во случај на пожар

3

Исправните детектори за чад спасуваат животи

Многу семејства се спасиле благодарейќи на исправните детектори за чад

Чадот не се чувствува во сонот, затоа детекторите за чад се важен систем за рано предупредување за да ви сигнализира вам и на вашето семејство за опасноста од оган и чад.

Правилата во градежништвото наложуваат секој дом во Викторија да има детектор за чад според стандардите на Australian Standard AS 3786.

Постојните домови може да постават детектори за чад на батерии, меѓутоа, сите нови куќи мора да бидат опремени со детектори за чад на струја пред вселувањето. Овие детектори имаат и батерии, но само за во случај да снема струја.

Наспроти правилата, истражувањата покажуваат дека само 45% од домовите посетени од противпожарните служби имаат детектори за чад, и од нив 31% не биле исправни.

Детекторите за чад ќе го заштитат вашето семејство ако се во исправна состојба.

- Проверувајте ги еднаш неделно со притискање на копчето за проверка со рачка од метла за да се уверите дека свират.
- Чистете ги детекторите од прав со четката од правосмукалката.
- Менувајте ги батериите најмалку еднаш годишно. Најлесно ќе запамтите ако ги менувате батериите во исто време со промената на часовникот за летното сметање на времето.

Неисправен детектор за чад е бескорисен и пружа лажна претстава на сигурност.

Направете правилен избор

Детекторите за чад не се скапи и лесно се поставуваат. Кога бирате детектор за вашиот дом, изберете таков кој одговара на Australian Standard AS 3786.

Има два вида детектори за чад – ионизирачки детектори кои воглавном го откриваат присуството на многу мали честички чад и поновите фото-електрични детектори кои откриваат видлив чад.

Истражувањата покажуваат дека иако и двата вида детектори им пружаат време на луѓето да избегаат, фото-електричните детектори обично се поефикасни во откривањето на пригушен оган без многу чад.

- CFA ги повикува сите домаќинства да ги заменат постојните ионизирачки детектори за чад со фото-електрични.

Исправното монтирање е многу важно

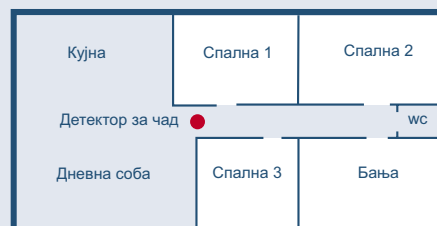
За неопходна заштита, поставете детектор за чад надвор од секоја спална соба или дел каде се спие во домот. Ако живеете во куќа со повеќе нивоа, поставете детектор за чад на секое ниво.

Се препорачува детекторите за чад да бидат поврзани. Некои видови детектори може да се поврзат меѓусебно, при што ако еден детектор се активира ќе се активира и другиот.

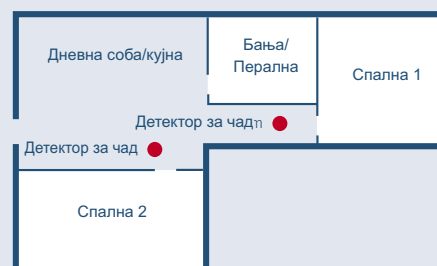
Куќите каде децата се на друга страна од куќата би требало да имаат детектори за чад поврзани со детектор поставен во близина на спална на возрасен. Истражувањата покажуваат дека 85% од децата кои спијат не се будат од звукот на детекторот за чад.

Одговорност е на сопственикот на куќата да постави детектори за чад во куќите кои се издаваат.

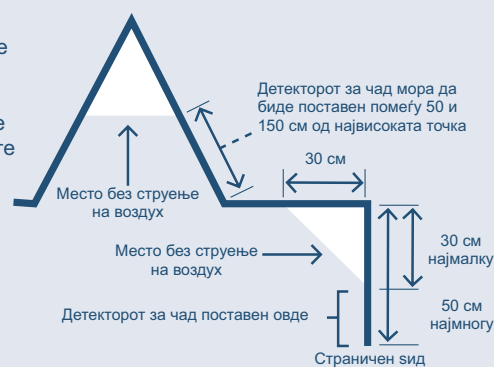
Дијаграм 1:
Детектори за чад во ходници

Дијаграм 2:
Куќа за живеење со одвоени делови за спиење

Дијаграм 3:
Нема струење на воздухот и прописно зацврстување на детекторите за чад на страничните ѕидови.

Растојанието од највисоката точка на катердралиот плафон до детекторот за чад мора да биде од 50 до 150 см

Проверувајте ги детекторите за чад секоја недела

Постапувајте според упатствата на производителот при поставувањето на детекторите за чад.

- На плафон: Детекторот треба да се постави во центарот на плафонот. Ако не може да се постави таму, треба да се постави на 30 см од корнизите или сидовите.
- На сид: Детекторите треба да се постават 30 до 50 см од плафонот.
- На катедрални плафони: Детекторите треба да се постават 50 до 150 см од највисоката точка.
- Избегнувајте струења на воздухот: Не ги поставувајте детекторите за чад покрај прозорците, вратите или отворите за воздух каде струењето на воздухот може да влијае на детекторот.
- Избагнувајте места каде воздухот стои: Тоа е место каде заглавениот топол воздух ќе спречи чадот да дојде до детекторот. Ова обично се случува на највисокиот дел од катедралните или стрмни плафони, кај споевите на сидовите и плафонот и помеѓу гредите на подот.

За повеќе информации за исправно поставување на детекторите за чад, појдете на:
www.buildingcommission.com.au

Детектори за чад за оние со намален слух

Има специјални детектори за чад за оние со намален слух. Тие имаат сијаличка која трепка и/или плочка која вибрира и која може да се постави под перница и се активира кога и детекторот.

Чистете ги детекторите за чад со правосмукалка

Некои детектори се направени да се поврзат со класичните звучни детектори на различни места во домот. Ако еден детектор открие чад, и другите ќе свират, сијаличката ќе трепка и плочката ќе вибрира.

Другите детектори се преносливи и можат да се пренесуваат од едно место во друго.

Нема австралиски стандарди за детектори за чад за слепи, глуви и оние со намален слух, меѓутоа има стандарди само за детектори за чад кои откриваат честички во воздухот. CFA препорачува луѓето да набавуваат детектори кои одговараат на стандардот AS 3786.

Повеќе информации за детекторите за чад за лица со намален слух ќе најдете на:

Victorian Deaf Society
www.vicdeaf.com.au

Информации за онеспособени на интернет
www.disability.vic.gov.au

Замена и ослободување од детекторите за чад

Детекторите за чад не траат вечно и обично имаат животен век од 10 години. Ако имате детектор за чад постар од 10 години CFA препорачува да се замени.

Некои детектори за чад имаа рок на употреба отпечатен на нив, меѓутоа ако тие свират и откако ќе ги замените батериите, детекторите треба да се заменат.

Од септември 2007, законот дозволува детекторите за чад да се исфрлаат со ѓубрето од домаќинствата.

4

отстранете ја заканата

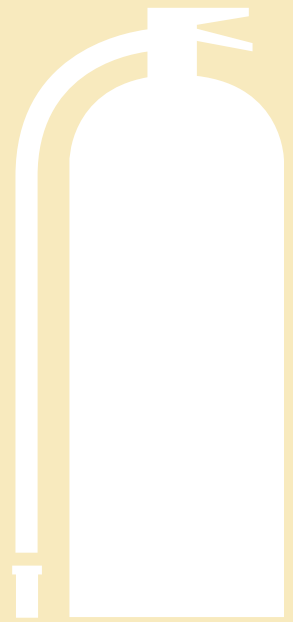

Чувајте ќебе за гаснење пожар и противпожарен апарат во кујната

Пожарите во помалите куќи брзо можат да се прошират, затоа секој дом треба да има основна опрема за пожар на дофат на раката.

- Треба да имате исправен противпожарен апарат и ќебе за гаснење пожар, како и да знаете да ги користите. Тие треба да одговараат на Australian Standard AS 2444.
- Препорачливо е истите да ги чувате во кујната зашто таму настануваат повеќето пожари.
- Ако оганот е мал и се локализира и ако е безбедно тоа да се стори, гаснете го со користење на ќебе за гаснење пожар и противпожарен апарат.
- Тие може да се купат од продавниците за алати и супермаркетите, или може да се порачаат од CFA's Fire Equipment Maintenance Department.

Појдете на www.cfa.vic.gov.au/residents/home/equip.htm за повеќе информации.

FIRE

5

преживување на пожар во домот

Знаете ли што треба да сторите ако се јави пожар во вашиот дом?

Сите семејства треба да имаат подготвено план за евакуација од домот и да го вежбаат истиот.

Тој ќе ги определи сите излези од куќата и собирното место каде членовите на семејството ќе се соберат.

- Има страница на крајот од оваа брошура да ви помогне со тоа.

Оние кои ви ги чуваат децата или остануваат во куќата треба да знаат за планот за евакуација од домот. Покажете им ги сите излези и телефонските броеви за итни случаи.

Чувајте ги броевите за итни случаи покрај телефонот

- Телефонските броеви за итните служби треба да се чуваат позади сите телефони во куќата.
- Повикајте 000 за пожар, полиција или брза помош.
- Никогаш не е премногу рано да ги научите децата како да се јават на службите за итни случаи.

Редовно вежбајте евакуација од куќата за случај на пожар со целото семејство и најдете го најбрзиот, најбезбедниот начин за излез од куќата од секоја соба, вклучувајќи ги горните спратови.

Договорете се за собирно место надвор од куќата и не го менувајте. Сандачето за пошта може да биде добро место за собирање. Бројот на вашата куќа треба да е видлив за службите за итни случаи лесно да ве најдат.

Правила за преживување во случај на пожар

Ако ви се запали облеката, запрете, легнете на земја и валкајте се за да се изгасне огнот.

- За да му помогнете на некој друг, фрлете преку него волнено ќебе.

Ако има чад во куќата, наведнете се ниско и одете, одете, одете!

- Кога има пожар најбезбедно место за дишење е блиску до подот каде воздухот е постуден и почист, затоа запомнете да лазите ниско кога има чад.

Проверете ги вратите дали се топли пред да ги отворите.

- Користете го задниот дел од раката за да проверите дали се топли, потоа наведнете се ниско и ползете до безбедно место. Затворајте ги вратите позади вас ако е можно. Ако вратата е жешка, користете друг излез.

Сите нека излезат од куќата колку е можно побргу.

Повикајте ја противпожарната служба од кај соседите, од јавен или мобилен телефон и чекајте да дојдат.

- Кажете им каде е пожарот и дали има некој внатре.

Не влегувајте внатре од било која причина.

Подгответе план за евакуација од домот

Проверете ги вратите од топлина

Договорете собирно место надвор

5

преживување на пожар во куќата

Ладете ги изгоретините со протечна вода

Осигурете се дека можете да ги отворите вратите кога сте внатре

Научете основна прва помош

Ако некој има изгоретини:

- 1. Запрете го горењето**
Постапката вклучува отстранување на облеката, освен ако не е залепена за кожата.
- 2. Изладете ги изгоретините**
Поливајте ги изгорените места со студена протечна вода за 15 до 20 минути. Никогаш не користете масло, путер или крем.
- 3. Покривка**
Покријте го изгореното место со чиста ткаенина или пластична фолија и одржувајте го повредениот да биде топол.

Појдете на лекар ако изгореното место почне да се лупи, ако е поголемо од паричка од 20 центи, или е на лицето, рацете, стопалата или гениталиите.

Јавете се на 000 за брза помош.

Не дозволувајте бравите да ве спречат да излезете

Вашиот живот може да зависи од тоа колку брзо ќе избегате од куќата во случај на пожар.

Чадот брзо се шири, намалувајќи ја видливоста и предизвикувајќи дезориентација.

- Не заклучувајте ги вратите со двојни брави кога сте внатре.
- Ако треба тоа да го сторите, оставете ги клучевите во бравата или поставете држач за клучеви до вратата.

EXIT

6

план за евакуација на домот во случај на пожар

Поголемиот број на трагични пожари се случуваат во домовите. И покрај тоа истражувањата покажуваат дека многу жители на Викторија немаат план кој детално ќе прикаже што треба да се стори во случај на пожар.

Секое домаќинство треба да има план за евакуација на куќата и редовно да го вежба.

Пожарот во куќата може да ве изложи на температура над 600°C. Меѓутоа, повеќето луѓе умираат од вдишувањето на чад и отровни гасови многу пред да ги зафати оганот.

Семејствата кои се добро подготвени најверојатно побрзо ќе ја напуштат куќата безбедно и без паника.

Користете ја приложената хартија да нацртате план за евакуација од куќата, и истакнете го на видливо место. Вратата на фрижидерот е добро место за тоа.

Соберете го семејството и нацртајте го планот на куќата на хартијата одбележувајќи ги сите излези.

Вклучете ги децата. Побарајте од нив да ви помогнат да најдете два најбрзи и најбезбедни излеза од секоја соба, вклучувајќи ги горните спратови.

Договорете се за собирно место надвор и не го менувајте. Сандачето за пошта може да биде добро место за тоа.

Откако ќе го подготвите планот, одржувајте редовни вежби и следете колку брзо членовите на семејството ќе излезат од куќата. Направете најмалку две вежби годишно – почесто ако имате мали деца.

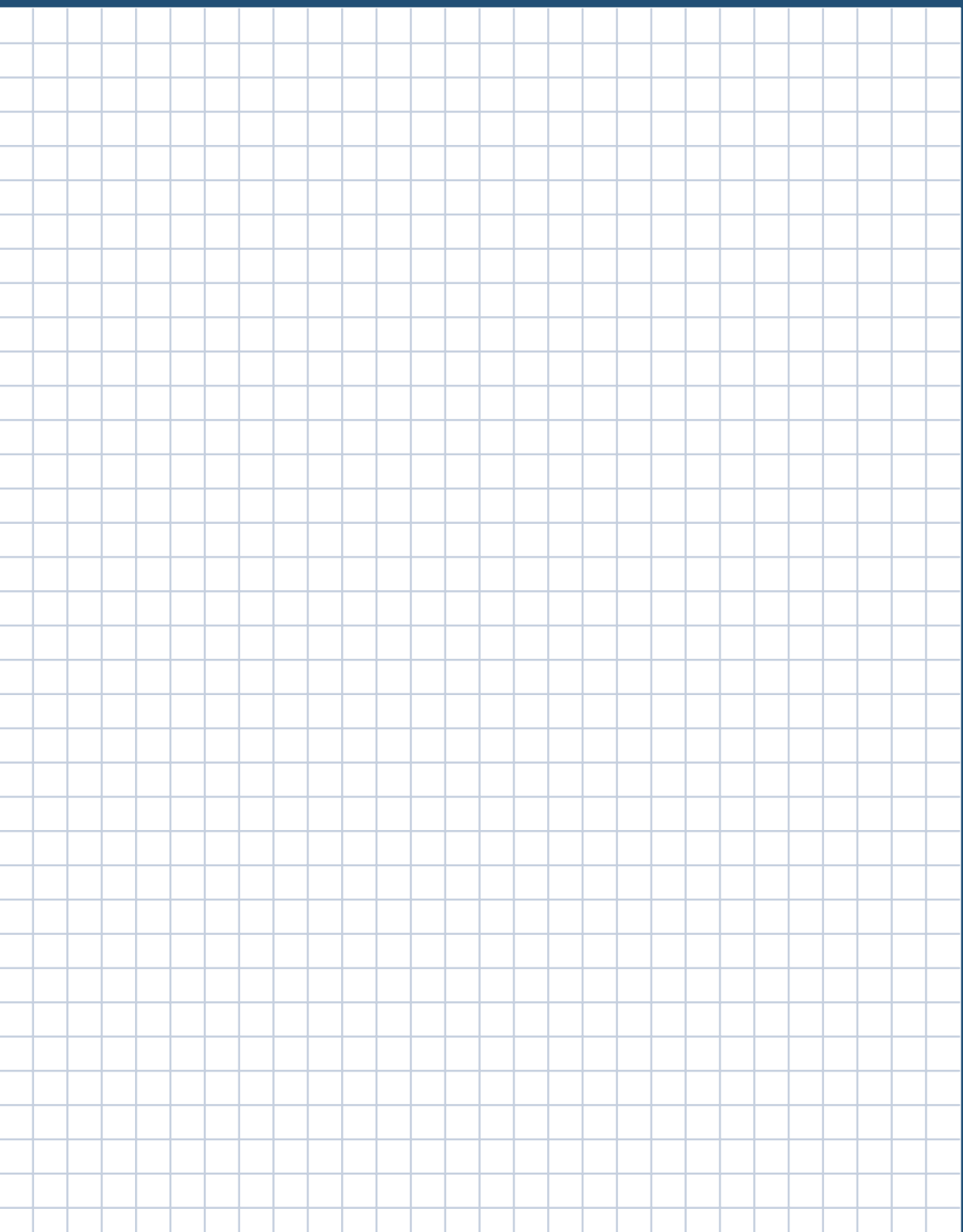
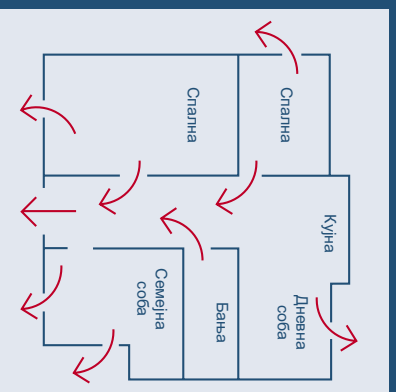
совети за безбедност во случај на пожар во куќата

- Никогаш не оставајте го готвењето, греалките, отворени огништа или свеќи без надзор.
- Не ги преоптоварувајте штекерите.
- Одржувајте ги електричните апарати во исправна состојба.
- Цигарите и опušоците треба добро да се изгаснат. Никогаш не пушете во кревет.
- Не сушете ги алиштата премногу блиску до греалка.
- Чистете го редовно филтерот на машината за сушење и оставајте ја да ја заврши програмата и се излади.
- Кибритите и запалките чувајте ги подалеку од дофат на децата.
- Според законот секој дом треба да има најмалку еден исправен детектор за чад поставен на секој спрат од куќата. Редовно чистете ги и проверувајте ги детекторите за чад за да бидат исправни.
- Имајте противпожарен апарат и ќебе за гаснење пожар и памтете како се користат.
- Направете план за евакуација и вежбајте го.
- Не заклучувајте се во куќата со двојна брава. Чувајте ги клучевите однатре на бравата или во близина.

ПЛАН ЗА ЕВАКУАЦИЈА ОД ДОМОТ

- Нацртајте го планот на куќата и одбележете ги сите излези.
- Идентификувајте два излеза од секоја соба.
- Изберете собирно место надвор, како на пример покрај поштенското сандаче.
- Редовно вежбајте го планот за евакуација од домот со целото семејство.
- Чувајте го планот при рака за сите да ги потсетува за безбедните излези во случај на пожар. Закачете го на фрижидерот.

Детектори за чад
Исправните детектори за чад спасуваат животи.
Проверувајте ги и чистете ги детекторите за чад редовно.

Греалки
Проверете ја греалката пред првпат да ја користите секоја зима.
Држете ги облеката, пердињата и играчките најмалку еден метар од греалката.

Свеќи
Чувајте ги подалеку од пердињата.
Ставајте ги на површини кои не се палат.

Електрични кебиња
Вклучете ги не порано од 30 минути пред да одите в кревет.
Исклучете ги пред да си легнете.

Отворени огништа
Секогаш имајте мрежа пред отворено огниште.
Изгасете го огнот пред да си легнете или пред да излезете.

Предна врата
Оставете ги клучевите во бравата кога сте дома.
Развијте и вежбајте план за евакуација од куќата – имајте два излеза од секоја соба.

Дневна соба
Не ги преоптоварувајте штекерите.
Заменете ги оштетените жици.

Спална
Користете само еден електричен апарат на секој штекер.

Кујна
Научете како се користи кебето за гасење пожар и противпожарниот апарат.
Никогаш не оставајте го јадењето што се готви без надзор.

Перална
Чистете го филтерот на машината за сушење после секое користење.
Оставете ја машината за сушење да ја заврши програмата – важно е да се излади.

www.checkyourhotspots.com

за пожарна, полиција или брза помош јавете се на 000

За повеќе информации појдете на www.cfa.vic.gov.au или јавете се на CFA Community Safety на (03) 9262 8444

Оградување

CFA ви ги презентира овие информации и материјалите за планот за евакуација на домот под претпоставка дека вие ќе бидете внимателни при нивното користење. Ако чувствувате и најмало двоумење за примената на информациите во вашиот случај, треба да побарате професионален совет.

CFA не прифаќа никаква одговорност за тоа како вие ги применувате, разбирате или се ослонувате на информациите во оваа брошура. CFA не прифаќа никаква одговорност за било каква штета или загуба како резултат на користење на овие информации, било заради ненамерна непрецизност, грешка, пропуст или било која друга причина.

Обликувано од страна на Mono Design www.monodesign.com.au. Фотографии од Martin Anderson CFA.